

Államvizsga tételek 2019

Médiatörténet

Tételek és szakirodalom

1. Az európai sajtó kezdetei

- Kókay György (szerk.): A magyar sajtó története. Akadémia Kiadó, Budapest, 1979. 22 -28.
<http://mek.niif.hu/04700/04727/html/7.html>
<http://mek.niif.hu/04700/04727/html/8.html>

2. A magyar nyelvű sajtó megindulása

- Kókay György (szerk.): A magyar sajtó története. Akadémia Kiadó, Budapest, 1979. 69 - 96.
<http://mek.niif.hu/04700/04727/html/30.html>
<http://mek.niif.hu/04700/04727/html/31.html>
<http://mek.niif.hu/04700/04727/html/36.html>
<http://mek.niif.hu/04700/04727/html/38.html>

3. Sajtótörténet és médiatörténet viszonya

- Szajbély Mihály: A médiatörténet és sajtótörténet viszonyáról. Médiakutató, 2005 tavasz.
http://www.mediakutato.hu/cikk/2005_01_tavasz/05_mediatortenet/01.html
- Asa Briggs-Peter Burke: A média társadalomtörténete. Napvilág kiadó, Budapest, 2004.

Kérdések

1. Hol és mikor jelent meg, melyik uralkodó nevéhez köthető az Acta Diurna című hírlevél?

- a. Római Birodalomban, i. e. 59, Julius Caesar idején
- b. Római Birodalomban, i. e. 20, Augustus császár idején
- c. Római Birodalomban, 250-ben, Decius császár idején

2. Az 1631-ben alapított francia Gazette nevű újság:

- a. Szabadkőművesek szócsöve volt
- b. Az udvar hivatalos lapja lett
- c. A polgári elemek irányítása alá került

3. Mit jelent a lapkiadási privilégium?

- a. egy bizonyos újság számára ingyenes nyomtatást biztosítottak
- b. a hatóságok egy bizonyos lapnak/lapkiadónak kizárólagosságot biztosított egy adott földrajzi

területre, így nem adhattak ki további újságokat
c. egy bizonyos újság számára ingyenes terjesztést biztosítottak

4. Mit jelent a kaució?

- a. az újságok egy éves költségvetése
- b. az újságíróknak adott pénz, annak érdekében, hogy kedvezően írjanak egyes politikusokról
- c. pénzösszeg, melyet az újonnan alapított újságoknak kellett letétbe helyezniük, hogy ebből fedezzék a peres ügyek következtében fizetendő bírságot.

5. Az európai sajtónak a 17. században az volt a jellegzetessége, hogy:

- a. Kizárólag híreket közölt
- b. Kizárólag publicisztikát közölt
- c. Irodalmi alkotásokat közölt

6. Mikor és milyen körülmények között jelen meg az első (latin nyelvű) hírlap Magyarországon?

- a. az egyház adta ki az 1730-as években Vulgata cím alatt
- b. a Mercurius Hungaricus 1705-1711 között jelent meg a Rákóczi-féle szabadságharc idején
- c. a reformáció megjelenéséhez köthető az 1560-as években

7. A magyar nyelvű sajtó megindulása:

- a. Mária Terézia uralkodása alatt következett be
- b. II. József uralkodása alatt következett be
- c. I. Ferenc uralkodása alatt következett be

8. Az első magyar nyelvű hírlap, a Magyar Hírmondó első szerkesztője:

- a. Bél Mátyás
- b. Szacs vay Sándor
- c. Rát Mátyás

9. Mikor és ki indítja el a The Times című újságot?

- a. John Walter 1785-ben, Daily Universal Register név alatt
- b. Jonathan Swift 1721-ben
- c. Rupert Murdoch 1851-ben

10. Különbség mutatkozik a hírlap és folyóirat között:

- a. a publicitás mértékében
- b. az aktualitás mértékében

11. A 18. század elején Angliában új laptípus jön létre:

- a. a bulvárlap
- b. a morális hetilap
- c. a képes folyóirat

12. Milyen időrendi sorrendben alakulnak ki a sajtóműfajok?

- a. interjú, hír, vezércikk
- b. hír/tudósítás, vélemény, interjú-riport.
- c. vezércikk, hír, riport, tudósítás

13. A 20. század elektronikus médiumainak egyik előfutárát, a távirót:

- a. 1811-ben találták fel
- b. 1837-ben találták fel
- c. 1855-ben találták fel

14. Mikor alakult ki Magyarországon a pártfüggetlen üzleti sajtó:

- a. 1930-as években
- b. 1810-es években
- c. 1870-es években

15. Hol és milyen körülmények között jelent meg a sárga újságírás?

- a. az Egyesült Államokban, Pulitzer és Hearst vetélkedése nyomán
- b. Nagy-Britannában a Daily Mail tényfeltáró riportjai nyomán
- c. Kelet-Európában a kommunista rendszerek idején

16. Mikor jelenik meg a véleménysajtó Magyarországon?

- a. a 18. század derekán
- b. 1830-40-es évek, forradalom előzménye, Kossuth és Széchenyi vitája
- c. A kiegyezés után

17. A protestáns reformáció fennmaradását segítette elő a:

- a. könyvnyomtatás
- b. polgári társadalom kialakulása
- c. hírlapok létrejötte

18. A Luther által készített vallási vitairatok nyelve:

- a. latin
- b. angol
- c. német

19. A 18. században a folyóiratok hatékony eszközei voltak:

- a. a szocializmus eszméinek terjesztésére
- b. a felvilágosodás eszméinek terjesztésére
- c. az ellenreformáció eszméinek terjesztésére

20. A 20-21.század sajtómágnásai voltak:

- a. Rupert Murdoch, Robert Maxwell, Ted Turner
- b. Peter Hamilton, John Walter, William Stead
- c. Ronald Reagan, Winston Churchill, John Gray

21. A véleményt nyilvánító pártsajtó első képviselői Magyarországon:

- a. a Jelenkor és a Pesti Hírlap
- b. a Pesti Hírlap és a Mercurius Hungaricus
- c. A Pesti Napló és a Szabadság

22. Hol és milyen körülmények között jelent meg a trágatúró újságírás?

- a. az Egyesült Államokban az 1900-as évek elején
- b. az Egyesült Államokban az függetlenségi háború idején
- c. Németországban a második világháború idején

23. A francia Gazette című lapot 1631-ben:

- a. Théophraste Renaudot párizsi orvos által alapította
- b. Robert Desruelles bankár alapította
- c. Voltaire alapította

24. Az 1784-es év egyik legjelentősebb eseménye, melyről az újságok is beszámoltak:

- a. A francia forradalom kitörése
- b. Az erdélyi román parasztfelkelés
- c. Napoleon bukása

25. A 19. század folyamán jelentős folyamatok zajlanak a sajtótörténetben. Melyek ezek:

- a. az újságba író írók helyét fokozatosan a profi újságírók foglalták el
- b. Széles körben terjed el a rádiózás
- c. megjelennek a folyóiratok

26. Mikor jelent meg Magyarországon a televíziózás?

- a. 1957. január 1-jén
- b. 1945. december 1-jén
- c. 1966. február 15-én.

27. A távíró a modern információközlés első elektronikus vívmánya. Mikor jelent meg?

- a. 19. sz. első fele
- b. 19. sz. vége
- c. 20. sz. eleje

28. Kinek a nevéhez köthető a távíró megjelenése és alkalmazása?

- a. Samuel Morse
- b. George Washington
- c. Charles Bourseul

29. A telefon a 19. sz. második felében indul világhódító útjára. A magyarországi Telefonhírmondó vagy az angliai Electrophone Company nem más, mint:

- a. az első telefonközpontok
- b. az első telefonos műsorszóró rendszer
- c. a lakossági üzeneteket összegző központ

30. Az egy főre eső telefonok számát tekintve a 20. sz. elején első volt:

- a. Nagy-Britannia
- b. Svédország
- c. Amerikai Egyesült Államok

31. A rádiózás megjelenését és elterjedését befolyásolta, gyorsította:

- a. a kapitalizmus
- b. a katonai fejlesztések, kutatások
- c. a lakossági igények

32. Az első rádióállomás beüzemelése:

- a. 1921. Pittsburgh
- b. 1925. Párizs
- c. 1927. New York

33. Jose Ortega y Gasset A tömegek lázadása című munkájában azt állítja:

- a. a modern tömegkultúra elősegíti az általános műveltségi szint növekedését
- b. a tömegkultúra, a kényelmes életet ígérő kapitalizmus a jólétre áhítozó, hedonista „barbárokat” támogatja
- c. A tömegek kikövetelik maguknak a magasabb tudásszint elérésének lehetőségét

34. A neotelevíziózás jelentése:

- a. műholdas sugárzás
- b. a készítő és a néző közötti viszonyrendszer kétirányúvá válik
- c. a kábeltévé szolgáltatás megjelenése

35. A televíziózás kialakulásához szükséges, a képfelbontásra és helyreállításra alkalmas elektroncső feltalálója:

- a. Vlagyimir Zorokin
- b. James Baird
- c. Mc Luhan

36. A televíziózás tömegméreteket öltött a:

- a. a 19. század végén
- b. a két világháború között
- c. az 1950-60-as években

37. Az amerikai rádiós és tévés modell jellemzője:

- a. az állam irányítja
- b. magántársaságok irányítják
- c. a mozi befolyásolja

38. A BBC modell azt jelenti, hogy a rádiózást a következőképpen kell szervezni:

- a. a reklámra
- b. a pártatlan tájékoztatásra
- c. a szórakoztatásra
- c. a hallgató igénye szerint